

Mødet den 30. Januar 1919.

Fraværende: Niels Jensen, N. Joh. Laursen, Møller, Salling og Simonsen.

1. (J. Nr. 628—1918). Regnskab for **Kaptajn O. Nyrups Legat** for 1918.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 212—1918). Indenrigsministeriets Samtykke til **Optagelse af Kreditforeningslaan i Kommunens Ejendomme ved Gerlachsgade.**

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 99—1918), Indenrigsministeriets Samtykke til **Dyrtidsforanstaltninger i April Kvartal 1918** i Henhold til Dyrtidslovens § 1.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 448—1918). Indenrigsministeriets Godkendelse af en **Ændring i Sygehusregulativet** (den pneumatiske Klokke):

Ministeriet godkender, at der i Regulativet efter Ordene »til Observation for Kønssygdomme« tilføjes: »Ambulant Behandling i den pneumatiske Klokke betales med 2 Kr. pr. Behandling. For Patienter i Aarhus Kommune, der er Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser, fastsættes Betalingen til Halvdelen«.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 363—1918, smlgn. 609—1917, Side 434).
Skrivelse fra Indenrigsministeriet angaaende For-
slaget til **Forhøjelse af Kommunehospitalets
Takster.**

Sygekasseinspektøren havde overfor Ministeriet udtalt Beklagelse over Forhøjelsen og henstillet, at denne blev noget nedsat for Sygekassepatienters Vedkommende, eller at Byraadet ydede Sygekasserne et særligt Tilskud til Gengæld.

Ministeriet meddeler, at den begærte Stadfæstelse vil kunne forventes meddelt, naar der i Ud-kastet foretages følgende Ændringer:

»Taksten for de i Aarhus Kommune boende Patienter, som indlægges for Fattigvæsenets eller Alderdomsunderstøttelsesvæsenets Regning, forhøjes kun til 4,50 Kr.

Taksten for udenfor Aarhus Kommune boende Patienters Indlæggelse paa Enestue forhøjes kun til 7 Kr.

Taksten for Patienter, der indlægges i Henhold til Lov af 30. Marts 1900, forhøjes kun til 4,50 Kr.

Taksten for ambulans Behandling for Fnat forhøjes pr. Behandling kun til 4,50 Kr.«

Desuden henstiller Ministeriet, at Byraadet maatte finde Anledning til at imødekomme de fra Sygekasseinspektøren fremsatte Krav.

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Paa Foranledning af ovennævnte Skrivelse fra Indenrigsministeriet tillader Udvalget sig at anbefale Byraadet at tiltræde de af Ministeriet foreslaaede Takster. Det tilføjes, at Udvalget gaar ud fra, at Taksterne maa være gældende fra $\frac{1}{4}$ 1918.

Endvidere bedes Byraadet henlede Ministeriets Opmærksomhed paa, at de af Sygekasseinspektøren fremsatte Krav, angaaende Tilskud til de statsanerkendte Sygekasser, er indrømmet Sygekasserne fra $\frac{1}{4}$ 1918.«

M o u s t e n forelagde Indstillingen og oplyste, at Ministeriets Ændringer vilde betyde en Mindreindtægt paa Budgettet for 1918—19 af 13—14000 Kr. Der var egentlig Grund til at protestere herimod, men Sagen havde nu ligget i Ministeriet i 10 Maaneder, og man kunde ikke godt vente lige saa længe til. Udvalget foreslog derfor at godkende Ministeriets Forslag.

K j e l d S ø r e n s e n fandt det meningsløst at sætte Taksten til 4,50 Kr., naar det kostede 8—9 Kr. daglig, og det var ogsaa meningsløst, at man skulde stille Enestuer til Raadighed til udenbys boende for 7 Kr. pr. Dag, naar det kostede betydeligt mere. Man var maaske nødt til at tage mod Ministeriets Ændringer af Hensyn til Tiden; men man burde dog gaa ud paa at skaffe Balance og tage Spørgsmaalet op igen snarest. Taleren vilde henstille til Sygehusudvalget at faa Betalingen sat noget ned, for 9—10 Kr. pr. Dag var en ret høj Betaling.

F o r m a n d e n antog ikke, der var noget i Vejen for, at Sygebusudvalget straks kunde henvende sig til Ministeriet igen og motivere Ændringer i Taksterne.

M o u s t e n syntes dog, man burde vente lidt.

K j e l d S ø r e n s e n spurgte, om der ikke nogetsteds var godkendt højere Takster.

M o u s t e n svarede hertil, at f. Eks. Københavns Kommune maatte tage 10 Kr. pr. Dag for udenbys boende Patienter. Hvis der skulde skaffes Balance, vilde det særlig komme til at gaa ud

over Sygekassepatienterne, som var langt de fleste; de betalte i Øjeblikket 1,50 Kr. pr. Dag, og det gav jo et stort Underskud. Det var ikke let at bringe Betalingen ned paa Grund af den store Prisstigning, idet f. Eks. Kul, som før Krigen kostede 17 Kr. pr. ton, nu kostede 100 Kr. og Fødemidlerne var steget saaledes, at en Kostdag nu kostede 1,80 Kr. mod 0,80 Kr. tidligere. Men Udvalget skulde gøre alt, hvad der kunde gøres i saa Henseende.

K j e l d S ø r e n s e n fandt det mærkeligt, at Ministeriet ikke kunde gaa med til de samme Priser for udenbys boende paa Enestue som i København. Taksten for Sygekassemedlemmer var nok lav, men dog $2\frac{1}{2}$ Gange saa høj som i København, og hvis man skulde vedblive med de høje Takster, vilde man sikkert snart komme til Sygekasserne og forlange noget mere. Den nye medicinske Afdeling var baade smuk og god, men den vilde jo ikke bidrage til at sætte Priserne ned. Naturligvis burde de syge have, hvad der var nødvendigt; men det burde næppe være saa meget dyrere i Aarhus end andre Steder.

B r a m m e r mente ogsaa, at de syge skulde have, hvad der var nødvendigt, saa de kunde faa et Resultat ud af deres Hospitalsophold; men saa vilde det ogsaa blive dyrt. De af Udvalget foreslaaede Takster var rimelige i Forhold til Pen- genes Værdi i Øjeblikket, og det var gaadefuldt, hvad Ministeriet kunde have imod, at udenbys boende Patienter paa Enestue betalte nogenlunde, hvad deres Ophold kostede.

F o r m a n d e n antog, der var Enighed om at modtage den Forhøjelse, der var appelleret af Ministeriet. Men der var jo ikke noget i Vejen

for, at man snarest muligt satte sig i Bevægelse for at faa Taksterne forhøjet.

Kjeld Sørensen forespurgte, om man ikke kunde faa undersøgt, hvilke Takster der var godkendt andre Steder, og hvad Hospitalsophold kostede i andre Kommuner.

Mousten svarede hertil, at der jo hvert Aar kom Beretning fra forskellige Hospitaler. Udvalget havde sammenlignet disse, og det havde vist sig, at Aarhus og de store københavnske Hospitaler stod nogenlunde ens, hvorimod flere Hospitaler i Provinsen, navnlig Amtssygehusene var betydelig lavere.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 66—1918). Andragende fra **St. Josephs Hospital om Forhøjelse af Taksterne for Kommunens Patienter.**

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Da Udvalget finder, at ovenstaaende Krav er rimeligt, tillader vi os at indstille, at der ydes St. Josephs Hospital en Betaling af 4 Kr. pr. Dag for de almindelige medicinske Patienter fra $\frac{1}{4}$ 1919— $\frac{31}{3}$ 1920.

For de tuberkuløse Patienter betales der indtil $\frac{31}{3}$ 1919 5 Kr. pr. Dag. Det indstilles, at denne Takst bibeholdes for Regnskabsaaret 1919—20.

Mousten forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 631—1918). Indstilling fra Sygehusudvalget om, at **Desinfektionstaksterne søges forhøjede, saalydende.**

»Af Hensyn til den store Prisstigning, der har været paa Desinfektionsmidler (se medf. Bilag fra Inspektør Sølvsteen), skal Udvalget

tillade sig at indstille til det ærede Byraad, at der søges Ministeriets Approbation paa en Forhøjelse af Taksterne for Desinfektion for Aaret $\frac{1}{4}$ 1919— $\frac{31}{3}$ 1920, saaledes at Taksterne i det nævnte Tidsrum for Rumdesinfektion forhøjes til 35 Øre pr. m^3 , og Ammoniakudvikling efter Formalin-Desinfektion til 10 Kr. pr. Værelse. For Tiden betales der i Henhold til Hospitalets Regulativ (Side 18, sidste Stykke) henholdsvis 15 Øre og 2 Kr.*

Forslaget var anbefalet af Amtslægen.

M o u s t e n forelagde Indstillingen og oplyste, at Forslaget var begrundet paa, at Prisen paa Desinfektionsmidlerne var steget til næsten det tredobbelte. Men da Priserne rimeligvis igen vilde gaa ned, havde man kun søgt om Forhøjelsen for Aaret 1919—20.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 597—1918). Andragende fra Hjælpekassen om **Anvisning af 50000 Kr. til Understøttelse til mindre Næringsdrivende** for Perioden indtil $\frac{31}{3}$ 1919.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget indstiller, at Byraadet i Henhold til Lov Nr. 955 af 16. Decbr. 1918 stiller et Beløb af indtil 50000 Kr. til Raadighed for Hjælpekassen i det i Loven omhandlede Øjemed. $\frac{2}{3}$ af Udgiften refunderes af Statskassen.*

F o r m a n d e n forelagde Indstillingen og henviste til nævnte Lovs Bestemmelser.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 568—1918). Andragende fra Fælleskontoret for Velgørenhed om **yderligere Bevilling af 3000 Kr. til Hjælpevirksomheden under Epidemien**. Budgetudvalget indstillede at bevilge 3000 Kr. Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 612—1918). Andragende fra »**Danmarks Fjerkræavlerforening**« om en **Bevilling paa 100 Kr. til Ærespræmier** ved Foreningens aarlige Udstilling.

Budgetudvalget indstillede at bevilge 50 Kr.
Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 422—1918). Andragende fra »Den danske Turistforening« om **Tilskud til en ny Udgave af Rejsehaaandbogen »Danmark«**.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Udtalelse:

»Udvalget mener ikke at kunne anbefale, at der ydes Tilskud fra Kommunen til det omhandlede Øjemed.«

B r a m m e r syntes, at Turistsagen havde visse Interesser for Aarhus, som jo nu vilde blive et Trafikcentrum for Jylland. Tidligere havde man i hvert Fald gjort en Del for at drage Turister til Aarhus. Det behøvedes næppe at ydes noget betydeligt Beløb, og det kunde muligvis have Betydning for Aarhus By, hvis den i Turistbogen blev omtalt paa en god Maade. Taleren vilde derfor henstille, om Budgetudvalget ikke endnu en Gang kunde overveje dette Spørgsmaal, for Turistspørgsmaalet burde støttes fra Aarhus Byraads Side.

F o r m a n d e n havde ikke været til Stede ved Budgetudvalgets Møde og kunde derfor ikke sige noget om Motiveringen fra Udvalgets Side.

M i k a e l J o h a n s e n oplyste, at Vedtagelsen var enstemmig; men Taleren havde intet imod at tage Sagen tilbage.

F o r m a n d e n havde heller intet imod at tage Sagen under nærmere Overvejelse.

Udsattes.

12. (J. Nr. 630—1918). Indstilling fra Udvalget for

Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Ændringer i Overenskomsten om Eckersbergsgades Anlæg.**

Fra Sagfører Jacob Brandt som Repræsentant for Møller Weiss Arvinger forelæa følgende Skrivelse:

»I Henhold til Overenskomst med Kommunen om Gadeanlæg paa Mølleengen, jfr. Byraadets Skrivelse af 5. Januar 1897 m. fl. Skrivelser, tillader jeg mig at anmode om, at det ærede Udvalg vil lade Eckersbergsgade fra Marstrandsgade til Gebauersgade færdiggøre med Chaussebelægning etc. til Overtagelse af Kommunen som offentlig Gade samt Gaden forsyne med Ledninger til Gas og Vand, i hvilken Henseende jeg henviser til, at i Henhold til Overenskomst af 27. Januar 1886 om Nedlæggelse af en Vandledning fra Vandværket over Mølleengen til Frederiksbjerg, er Kommunen pligtig til gratis at lægge Hovedledningen i den nævnte Gade.«

Efter Erklæring fra Stadsingeniøren forelæa følgende Udtalelse fra Udvalget for Brolægning m. m.:

»Da Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse har ført de tidligere Forhandlinger med Sagfører Brandt angaaende Vejene i Mølleengen, formener man, at de nu nødvendige Forhandlinger ogsaa bør føres af dette Udvalg, hvorfor Sagen fremsendes til det ærede Udvalgs videre Behandling.

Man skal henstille, at Sagen fremmes hurtigst muligt, da et Byggeforetagende er paabegyndt paa det Sted, hvor Skovgaardsgades eventuelle og meget ønskelige Forlængelse mod Vest skal ligge. Nævnte Byggeforetagende er dog paabegyndt uden Byggeautoriteternes Tilladelse.«

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forhandlede derefter med Sagfører Brandt, og man enedes om følgende Ændringer angaaende Anlægget af Eckersbergsgade:

»1. Den af Stadsingeniøren ved Plan af 16. ds. foreslaaede, noget ændrede Højdeprofil for Gadens Anlæg godkendes, dog at Kommunen afholder de af Ændringen foraarsagede yderligere Udgifter ved Gadens Anlæg.

2. Gaden anlægges med makadamiseret Kørebane og 1. Sort Kantsten. Fortovene belægges med 2 Rækker Betonfliser og Chaussebrølægning, dog at Kommunen for de to allerede solgte Parcellers Vedkommende betaler Differencen mellem Bekostningen ved denne Fortovsbelægning, og hvad Belægningen med Tjærebeton vilde koste.

3. Kommunen overtager, naar Kørebanen er anlagt, Gaden som offentlig til fremtidig Vedligeholdelse. Fortovenes Belægning finder først Sted efterhaanden, som Gaden bebygges.

4. Kommunen skal efter Forløbet af 15 Aar efter Gadens Anlæg være berettiget til at lade Gadens Kørebane brølægge for de tilstødende Lodsejeres Regning, saaledes at disse alt-
saa er pligtige til at godtgøre Kommunen samt-
lige de med Brølægningen forbundne Udgifter.

5. Gaden forsynes paa Kommunens Bekostning med Vandleddning.«

Udvalget indstillede derefter til Byraadet at godkende nævnte Overenskomst og bemærkede samtidig, at man havde formaaet de Herrer Glavind Kristensen & Sperling til at ændre Beliggenheden af det paabegyndte Byggeforetagende saaledes, at dette ikke kommer i Vejen for en eventuel Fortsættelse af Skovgaardsgade til Thyrasgade,

imod en Godtgørelse af 300 Kr. for direkte Udgifter til Plankeværk.

B e c h gennemgik Sagen. Gadens Profil var fastslaaet i 1903, idet det var beregnet, at Gaden skulde have Forbindelse med den projekterede Bro over Statsbanerne. Nu vilde denne Bro imidlertid komme til at ligge 1 m højere end beregnet, og Gaden maatte derfor have en anden Stigning. Det vilde kræve en større Opfyldning, dog ikke saa meget i den Del af Gaden, der var Tale om i Øjeblikket. Forhandlingerne havde til Dels drejet sig om hele Gadespørgsmaalet dernede, som snart skulde løses, idet Godsbanegaarden skulde ligge i Skovgaardsgade, og det var da af Betydning at faa en naturlig Forbindelse dertil ved at føre denne Gade ud til Thyrasgade. Ejerne havde nu solgt en Grund ved Skovgaardsgade, og hvis denne bebyggedes vilde det være uheldigt for den nævnte Gadeforbindelse. Udvalget havde derfor forhandlet med Køberne og mod en lille Afstaaelses-sum formaaet dem til at ændre Beliggenheden af Bygningen. Det var af Betydning for Byen, at Spørgsmaalet blev løst, idet man havde tænkt sig Eckersbergsgade fortsat over Baneterrænet ud til Frederiksberg, og hvis man tog fat derpaa ret snart, kunde det tænkes, at Statsbanerne vilde give et Tilskud til Gaden og Broen, hvis denne var i Orden, naar Frederiksbroen skulde ombygges. Det vilde ogsaa blive billigere at bygge vedkommende Bro, før Sporene blev lagt. Taleren vilde henstille til Byraadet at sanktionere Overenskomsten.

J a k o b J e n s e n bekræftede, at det vilde have meget stor Betydning for Byen at have disse Gadeanlæg i Orden; men det havde ogsaa stor Betydning for de Jordejere, hvis Grunde gik ud til disse Gader, hvorfor det kun var rimeligt, at

de betalte noget dertil. Det vilde de imidlertid ikke, og man kunde desværre ikke tvinge dem dertil.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 93—1918). Indstilling fra det nedsatte Udvalg angaaende **Ordningen af Biblioteksforholdene i Aarhus**, saalydende;

»Det af Aarhus Byraad nedsatte Udvalg til at forberede en Ordning af Biblioteksforholdene her i Byen og det af »Aarhus Folkebibliotek« valgte Udvalg for samme Sag har afholdt en Række Møder og har ogsaa saavel skriftligt som mundtligt ført Forhandlinger med Statens Bog-samlingskomité.

Det Resultat, man er naaet til, rummes formentlig i følgende Betragtninger og Forslag:

»Bibliotekssagen er for Øjeblikket i en næsten overraskende stærk Vækst. I flere Kommuner har man vedtaget Oprettelsen af kommunale Biblioteker, for andre kan man med Sikkerhed sige, at lignende Bestemmelser i en meget nær Fremtid vil blive trufne. I Silkeborg har Kommunen overtaget det derværende Folkebibliotek og vedtaget, at det skal indstalleres i egen Bygning. I Vejle har Kommunen ligeledes overtaget Biblioteket. Gentofte Kommune har vedtaget at bevilge 31000 Kr. til et Hovedbibliotek og formenes at ville bevilge 50000 Kr. aarligt til Driften af dette og eventuelle Filialbiblioteker. I Næstved anses det for utvivlsomt, at Byraadet i den nærmeste Fremtid vil overtage det stedlige Folkebibliotek. I Ribe har Borgmesteren i Byraadet foreslaaet Oprettelsen af et kommunalt Bibliotek, i Aalborg vil der blive opført en Biblioteksbygning til 300000 Kr., noget lignende vil efter al Sandsynlighed ogsaa

ske i Odense. Dette er kun spredte Eksempler, men sikkert tilstrækkelige til at vise den stadigt stigende Interesse for Biblioteksspørgsmaalet og den voksende Erkendelse af, at vel udrustede kommunale Folkebiblioteker er den nødvendige Konsekvens af et godt Skolevæsen.

Det maa da straks fastslaas, at Aarhus ikke helt kan sammenlignes med de nævnte Byer eller overhovedet med nogen dansk Provinsby. Den Kendsgerning, at Statsbiblioteket nu engang har sin Plads i Aarhus, kan man ikke komme udenom. I hvor høj Grad dets Virksomhed end tager Sigte paa hele Landet, vilde det dog være unaturligt, om det ikke løste sin Del af den lokale Opgave. Læsesalen er f. Eks. i væsentlig Grad til Gavn for Aarhus By alene og kan i adskillige Aar betjene dem, der driver mere indgaaende Studier. Udlaanet af videnskabelig og faglig Litteratur til Byens Borgere vil ogsaa for en stor Del fremdeles blive varetaget af Statsbiblioteket. Ogsaa paa anden Maade vil dette faa betydningsfulde Opgaver i det kommunale Bibliotekssystem.

Udvalget saa helst, at der opførtes to Biblioteksbygninger, en for nordre og en for søndre Bydel. Paa Opfordring af et Medlem af det af »Aarhus Folkebibliotek« nedsatte Udvalg, har Hr. Arkitekt Puck udarbejdet Planen til en Folkebiblioteksbygning, der ifølge Arkitektens skønsmæssige Opgivelse vil kunne opføres for 156000 Kr., altsaa ca. 312000 Kr. for begge Bygninger.

Da man imidlertid kunde tænke sig, at Byraadet vilde foretrække foreløbigt kun at opføre een Bygning, foreslaar begge Udvalg, at der

opføres en Biblioteksbygning paa Vestergade, hvor den gamle Skole nu ligger, og hvor »Aarhus Folkebibliotek« for Øjeblikket har sine Lokaler. Vi henstiller meget, at man til Grund for Planlæggelsen af Bibliotekets Lokaler vil henholde sig til den moderne og praktiske Bibliotekstype, der er anvendt ved Opførelsen af Grünerløkkens Bibliotek i Kristiania. Denne Type er almindelig anerkendt som fortrinlig i alle Henseender. De iøvrigt ikke alvorlige Fejl, der er begaaede under Opførelsen af Bygningen i Kristiania, kan sikkert let undgaas her, hvis Arkitekten fra første Færd bistaas af en faguddannet Bibliotekar.

Udvalgene vil gerne henlede Opmærksomheden paa, at velforsynede og velorganiserede kommunale Biblioteker kan paatage sig adskillige Biopgaver til Gavn for Kommunens Beboere. I Kristiania udsendes f. Eks. fra de kommunale Biblioteker Vandrebogsamlinger til Sygehuse, til de Husvildes Barakker og til andre kommunale Institutioner.

Udvalgene har atter overvejet det summariske Budget for Driften, der findes i »Aarhus Folkebibliotek«s og Statsbibliotekets Skrivelser af 9. Marts 1918 til Byraadet.

Siden vi opstillede det, er Priserne undergaaede en yderligere Stigning. Eksempelvis skal vi nævne, at Vejle har ansat Bibliotekarlønnen til 3200 Kr. stigende til 5200 Kr (foruden Dyrtidstillæg paa 500 Kr.), i Gentofte er Lønnen omtrent den samme. Ogsaa Priserne paa Indbinding er steget overordentlig.

Vi har opsat følgende Budget for Driften af et enkelt Bibliotek:

I. Lønninger.

1 Bibliotekar	3200 Kr.
2 Assistenten	2400 »
	<hr/>
	5600 Kr.

II. Indkøb og Indbinding.

Indkøb og Indbinding..... 6000 Kr.

III. Andre Udgifter.

Inventar	100 Kr.
Rengøring	500 »
Brændsel og Belysning	2000 »
Trykning	600 »
Papir og Skrivemateriale...	500 »
Telefon	50 »
Porto	200 »
Diverse	400 »
	<hr/>
	4350 Kr.

Den samlede Udgift vil andrage 15950 Kr.

Læsesalene maa mindst have Plads til ca. 75 Voksne og ca. 150 Børn. De tænkes aabne for Voksne fra Kl. 2—10, for Børn Kl. 2—8. Udlaanet tænkes aaben Kl. 2—4 og 7—9. Helldagsaabning tages under Overvejelse.

15950 Kr. er flere Tusinde Kr. mindre end f. Eks. Vejle ofrer paa sit Bibliotek. Medregner vi Byens Tilskud til Statsbiblioteket, vil det aarlige Budget blive ca. 20000 Kr. Tænker man sig, at Udviklingen snart vil medføre, at der maa lejes mindre Lokaler i de fjernestliggende Kvarterer til Brug for Børnelæsesale, vil Budgettet dog næppe kunne komme til at overskride ca. 28000 Kr. aarligt.

Af dette Beløb falder Halvdelen paa Staten. Af Forhandlingerne med Statens Bogsamlingskomité fremgaar det, at Staten yderligere vil yde Kommunen et Beløb, der udgør Halvdelen af den

Brugsværdi (aarlig Leje), hvortil Kommunen anslaar de af Biblioteket benyttede Lokaler.

Om Udgifterne en Gang for alle kan der vanskeligt siges noget, saalænge der intet vides om, hvorledes Lokaleforholdene vil blive. Med Hensyn til Bygningen kan de af Arkitekt Puck opgivne Tal (se ovenfor) maaske have nogen Interesse.

Indkøb af 4000 Bøger kan stadigt sættes til 16000 Kr. Foruden disse Bøger maa der anskaffes et beskedent Haandbibliotek til Opstilling i Læsesalene. Udgiften hertil kan formodentlig anslaaes til 3000 Kr.

Idet Udvalgene i Henhold til ovenstaaende tillader sig at indstille til Aarhus Byraad at opføre en Biblioteksbygning paa Vestergade paa den angivne Grund, udtaler de deres Haab om, at Byraadet vil vise Sagen venlig Opmærksomhed og fremme den saa hurtigt, det maatte være muligt. «

F o r m a n d e n erindrede om, at denne Sag havde været paa Tale ved forskellige Lejligheder, og ogsaa tidligere behandlet i Byraadet, hvor der for et Aars Tid siden blev nedsat et Udvalg til nærmere Overvejelse deraf, og nu forelaa dette Udvalgs Indstilling. Sagen gik jo ud paa at sprede Kundskaber ud i Folket, dels ved at give Adgang til Laan af Bøger, dels ved at oprette Læsesale. Som det fremgik af Indstillingen, havde flere Byer bragt denne Sag langt frem, og i adskillige andre Lande var man langt videre end herhjemme. Aarhus indtog jo en særlig Stilling, idet Byen havde et stort Statsbibliotek, men dette gav ikke særlig Adgang til den Slags Læsning, man søgte paa et Folkebibliotek, og heller ikke i særlig Grad til Læsning for Børn. Byen havde hidtil haft et Folkebibliotek, men dette havde ikke kunnet til-

fredsstille Fordringerne. Aarhus var egentlig stor nok til 2 Biblioteker, et i den nordre og et i den søndre Del af Byen; men efter et foreløbigt Overslag vilde de koste over 300000 Kr., og det kunde man daarligt faa Raad til at anvende i disse Tider. Udvalget var derfor blevet staaende ved Forslag om at oprette 1 Bibliotek og lægge dette saa centralt som muligt, og man havde hertil tænkt paa Grunden ved den gamle Skole paa Vestergade. Overslag over Udgifterne hertil fremgik af Indstillingen. Taleren vilde dog gøre opmærksom paa, at Kommunen var saaledes stillet i pekuniær Henseende, at man maatte være meget betænkelig ved denne Udgift; men Udvalget havde dog ikke ment at turde standse Sagen, hvorved Aarhus vilde komme til at staa tilbage for flere andre Byer. Taleren vilde derfor henstille til Byraadet at drøfte Spørgsmaalet og faa undersøgt, om der var Stemning for, at Udvalget skulde arbejde videre paa dette Grundlag.

M i k a e l J o h a n s e n syntes, man maatte være meget forsigtig med Hensyn til saadanne Udgifter. For nylig havde Kommunebogholderen meddelt Taleren, at Kommunen for Tiden havde Underbalance paa ca. 4 Mill. Kr., som man skyldte til Aarhus Privatbank, og samtidig havde han oplyst, at hvis Skatteindtægten ikke steg væsentlig, vilde den kommunale Skatteprocent komme op paa mellem 16 og 17. Kommunen manglede alt saa Penge, og de var uhyre vanskelige at skaffe for Tiden, da man ikke kunde komme til Ulandet. Tillige skulde der bruges mange Penge til Byggeforetagender m. m. Udsigterne var altsaa saa mørke og triste, at man var nødt til at spare saa meget som muligt, hvis man nogenlunde skulde kunne klare Skærene.

F o r m a n d e n svarede hertil, at det var vanskeligt at sige, om Kommunen havde en saadan Underbalance, og om det overhovedet kunde kaldes saadan; man kunde sige, at Banken havde ydet Kommunen Forskud paa 2—3 Mill. Kr. Det var vist ogsaa for meget at spaa en Skatteprocent paa 16—17; det var i hvert Fald under den Forudsætning, at Indtægterne ikke var stegne.

J a k o b J e n s e n skulde ikke blive forbavset, hvis Skatteprocenten steg, for det maatte man være forberedt paa, men at tale om 16—17 % var blot den sædvanlige gamle Traver, der gik igen hvert Aar ved denne Tid; det havde Taleren nu hørt hvert Aar, saa længe han havde deltaget i det offentlige Liv. Hvad den omtalte Underbalance angik, var Forholdet jo det, at Kommunen havde en vældig Kapital i Omløb, men det væsentlige deraf vilde komme ind igen. Forholdene havde udviklet sig saaledes, at Kommunen maatte staa i Forskud for Staten til Hjælpekasse, Arbejdsløshedskasser, Dyrtidshjælp osv. Ligeledes var man nødt til at have en stor Beholdning paa Gasværket, hvilket Byens Borgere kun kunde være glade ved. Naar man skulde varetage Borgernes Tarv under disse ekstraordinære Forhold, maatte der selvfølgelig mange Penge til; men hvis man lod Tingene gaa i Staa, vilde det først blive galt. — Hvad Bibliotekssagen angik, kunde der jo være delte Meninger om, hvorvidt den var nødvendig, og den kunde maaske udsættes; men det var dog et Gode for Befolkningen at faa saadanne Læsesale, og Taleren vilde derfor indtrængende henvende sig til Udvalget om at fortsætte med Arbejdet for Sagen. Taleren var af den Mening, at man burde have en Læsesal baade i den nordre og i den søndre Del af Byen; en Læsesal i Byens Midte

laa for nær ved Statsbiblioteket, og den vilde forhale Gennemførelsen af de 2 Læsesale. Hvad Tanken om at benytte den gamle Skoles Grund paa Vestergade angik, var der den Vanskelighed, at det i mange Aar havde været Tanken at føre en Gade igennem til Aaen paa dette Sted, og naar det ikke forlængst var sket, var Grunden den, at man ikke havde kunnet blive enig med Genboen om Udvidelsesspørgsmaalet. Men i Stedet for at bygge nye og dyre Bygninger, vilde Taleren foreslaa at købe et Par smaa Ejendomme i hver Del af Byen og indrette disse til Læsesale; det vilde kunne gøres meget billigere, og saa kunde man maaske om nogle Aar, hvis det viste sig, at de ikke var tidssvarende, faa Raad til at bygge nye Bygninger. Hvis Udvalget gik den Vej, kunde man maaske i en nær Fremtid løse Spørgsmaalet angaaende Læsesale.

Brammer takkede Udvalget for dets Arbejde. Det var nødvendigt at gøre noget for at ordne Biblioteksforholdene i Aarhus; men Aarhus var nu engang anderledes stillet en andre Byer, idet man havde det store Statsbibliotek i Byen, og dette Forhold burde man vist regne noget mere med. Taleren savnede en Begrundelse af, hvorfor det ikke var muligt at løse Sagen i Forbindelse med en Udvidelse af Statsbiblioteket, naar Staten alligevel skulde bidrage baade til Byggeforetagendet og til Driften af Biblioteket. Der var blevet sagt, at Statsbiblioteket fortrinsvis skulde benyttes som videnskabeligt Bibliotek, men saa kunde det jo deles i 2 Afdelinger med særskilt Ledelse. Naar man dernede havde en stor Samling Bøger staaende, vilde det blive en stor Besparelse paa Anskaffelseskontoen, hvis man benyttede dette Materiale, og Statsbiblioteket havde des-

uden en ret central Beliggenhed og vilde faa det i endnu højere Grad, hvis den paatænkte Gade langs Aaen kunde gennemføres, hvad den for Resten burde have været for længe siden. Taleren kunde slutte sig til Jakob Jensens Forslag om at skaffe Læsesale i den nordre og søndre Bydel ved eventuelt at købe smaa Ejendomme; derved vilde man faa, hvad der i Øjeblikket trængtes til; men hvad Biblioteket angik, burde Spørgsmaalet løses ved en Tilbygning til Statsbiblioteket. Det var ogsaa mest praktisk at samle det hele paa eet Sted.

F o r m a n d e n mente ikke, man skulde komme længere ind paa en Diskussion om Statsbiblioteket, for den Vej førte næppe til noget. Statsbiblioteket gik mere og mere i Retning af videnskabeligt og fagligt Bibliotek og bort fra at være Folkebibliotek, og disse to Ting burde ikke blandes sammen; derfor ydede Staten ogsaa i ret stort Omfang Støtte til Folkebiblioteker. Til Jakob Jensen vilde Taleren sige, at det kun kunde glæde Udvalget, hvis man kunde faa 2 Biblioteker i Stedet for eet; men det vilde muligvis blive vanskeligt at finde saadanne Ejendomme, der kunde købes nogenlunde billigt, og Ombygningen vilde vist blive saa bekostelig, at det vilde lægge sig i Vejen for en senere endelig Bygning. Hvad Grunden paa Vestergade angik, havde det netop været Udvalgets Mening at faa oplyst, hvorvidt denne Grund eller en Del deraf kunde benyttes, og det kunde jo ske ved at henvise Spørgsmaalet til Udvalget for Bygninger og Inventar eller til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse. Taleren var derfor villig til paa Udvalgets Vegne at tage Sagen tilbage og underkaste den en nærmere Overvejelse, hvis der i Byraadet var Enighed om, at man skulde gaa videre ad den Vej.

Kjeld Sørensen vilde foreslaa, hvis man fulgte Jakob Jensens Forslag, at man saa anvendte Pavillonen i Vennelyst. Den egnede sig ikke særlig til Pavillon i et Lystanlæg, og det var uheldigt at have en Forlystelsesanstalt nær ved Kommunehospitalet og Fødselsstiftelsen, hvilket der jo ogsaa flere Gange var klaget over. Pavillonen i Vennelyst laa ret centralt for den nordlige Bydel, og hvis man saa tillige kunde fjerne Plankeværket om Vennelyst, vilde der blive let Adgang dertil. Der havde ogsaa været tænkt paa at faa et foreløbigt Lokale paa Handelsskolerne eller de tekniske Skoler, og det var maaske heldigt, hvis Spørgsmaalet foreløbig kunde løses ad den Vej, for det vilde efterhaanden blive vanskeligt at skaffe de Penge, der skulde bruges, og dette Spørgsmaal var dog maaske knap saa nødvendigt i Øjeblikket som visse andre.

Brøndum vilde støtte Kjeld Sørensens Forslag om at anvende Pavillonen i Vennelyst. Med Hensyn til at købe smaa Ejendomme var der den Skavank, at der derved gik nogle Lejligheder tabt, og de var jo dyre for Tiden. Pavillonen i Vennelyst kunde maaske indrettes midlertidigt som Læsesal om Vinteren og saa bruges til Restaurant om Sommeren; det var selvfølgelig ikke den heldigste Løsning, men man maatte jo være forsigtig med at inddrage Beboelseslejligheder til saadant Brug. Hvad Bemærkningen om den høje Skatteprocent angik, syntes Taleren, at det var noget af det mest uforsvarlige, hvis man uden nogen virkelig Begrundelse fremsatte en saadan Paastand, for det førte kun til, at man drev Skatteyderne bort fra Byen, hvilket Taleren kunde nævne Eksempel paa.

Marthin Petersen vilde som Medlem af Udvalget sige, at naar man havde nedsat et Udvalg for at faa en Løsning af Spørgsmaalet, maatte man være indforstaaet med, at Sagen ikke lod sig løse uden betydelige Udgifter for Kommunen. Men det forekom Taleren, at Udvalgets Indstilling var saa sparsommelig, som man kunde forlange, især naar man saa paa, hvad adskillige andre Byer ofrede paa denne Sag. Taleren kunde slutte sig til Formandens Udtalelser angaaende en Læsesal paa Vestergade; der havde ogsaa indenfor Udvalget været Tvivl om, hvorvidt der kunde blive Plads dernede, men man kunde i Øjeblikket ikke finde nogen anden Plads, da man havde været betænkelig ved at opkøbe Ejendomme og omdanne dem til Biblioteker, idet man derved vilde faa flere Husvilde. Men hvis Sagen ikke kunde løses ved at benytte Grunden paa Vestergade, var der næppe nogen anden Vej at gaa end den, Jakob Jensen havde peget paa, for en Løsning i Forbindelse med Statsbiblioteket var næppe mulig. Pavillonen i Vennelyst kunde mulig være brugbar, men Taleren vilde ikke gaa med til at borttage Byens eneste Forlystelsesetablissement, og Talen om, at det generede Hospitalet, var vist nærmest en Fabel. Med Hensyn til de Udtalelser, Mikael Johansen havde fremsat, syntes Taleren, at de var ubetimelige i Forbindelse med dette Spørgsmaal. Hvad de nævnte 4 Mill. Kr. angik, vidste Mikael Johansen jo godt, at en stor Del deraf laa bundet paa forskellige Steder og paa den ene eller anden Maade vilde komme ind, og hvad Skatteprocenten angik, vilde det heller ikke holde Stik, idet denne jo altid blev lavere, end der havde været Tale om i Forvejen; tilmed var Skatteindtægten stærkt stigende, saa der var ingen

Grund til at male det saa sort. Hvad Spørgsmaalet om at skaffe Plads i Skolerne angik, da var de tekniske Skoler saa optaget, at der ikke kunde være Tale om Lokaler der; man havde haft et Tilbud om at leje Gymnastiksalen paa den jydsk Handelshøjskole, men dette var allerede taget tilbage.

B e c h vilde ogsaa paatale de Udtalelser, der var fremsat af Mikael Johansen. Det var uforvarligt at bruge saadanne Udtalelser, naar man ikke vidste noget bestemt om, hvordan det stillede sig; det kunde skade Byen i allerhøjeste Grad at udtale sig saaledes angaaende Skatteprocenten. I andre Byer saa Kommunens Repræsentanter og Embedsmænd altid optimistisk paa deres Bys Fremtid, i hvert Fald udadtil, men i Aarhus hørte man evig og altid om Byens daarlige Stilling, og selv om den var daarlig, skulde man ikke gøre det endnu sortere; det var Tale i urette Tid. Hvad Bibliotekssagen angik mente Taleren, at det var Idealet at faa 2 Læsesale, en i hver Ende af Byen, og havde man ikke Raad dertil, maatte man hellere foreløbig nøjes med den ene i Stedet for at lægge een midt i Byen. Det var rigtigt, at Statsbiblioteket skulde udvides; men det var Meningen, at dette skulde ofre sig for mere specielle videnskabelige Formaal. Et Folkebibliotek maatte være en kommunal Opgave med Støtte fra Staten, saadan var det i andre Byer, og Aarhus kunde ikke her indtage en Særstilling. Staten gav jo et stort Tilskud til denne Sag, og det var blevet meget benyttet i flere Kommuner, saa en Del af Statens Repræsentanter var vist blevet betænkelige ved dette Tilskud, hvorfor det kunde tænkes at blive inddraget; men deri laa netop en Opfordring til Aarhus Kommune om at løse Sagen

i Principet snarest muligt, mens dette Statstilskud endnu kunde faas. Angaaende Køb af gamle Ejendomme laa den største Vanskelighed i, at man kunde blive nødt til at inddrage Lejligheder. Kjeld Sørensens Forslag om at benytte Vennelyst var meget tiltalende; men der kunde muligvis blive Ulemper om Sommeren, da en Del af Biblioteket vel skulde have Plads deroppe hele Aaret. Maaske ogsaa visse Klasselokaler eller de store Gange i Skolerne kunde indrettes med Bogskabe langs Væggene. Taleren vilde anbefale Udvalget at arbejde videre paa Sagen for at naa en Løsning paa en saa økonomisk overkommelig Maade som muligt.

C h r i s t e n s e n kunde nærmest slutte sig til Udvalgets Forslag om at bygge et stort Folkebibliotek i Midten af Byen og saa nøjes med et Par mindre Lokaler i Syd og Nord, der udelukkende skulde anvendes til Udlaan af Bøger. Læsesalene vilde vel nærmest blive anvendt om Aftenen af unge Mennesker, og disse færdedes altid ned mod Byens Centrum. Byen var ikke større, end at man godt kunde nøjes med eet Bibliotek, og derved vilde Administrationen ogsaa blive billigere. At købe gamle Ejendomme og ombygge dem vilde blive meget dyrt, og saa blev det muligvis ikke tidssvarende alligevel. Hvorvidt Tiden i Øjeblikket var inde til at bygge et stort centralt beliggende Folkebibliotek var en anden Sag, men hvis man ikke havde Raad dertil nu, kunde man jo foreløbig nøjes med et Par mindre Lokaler til Udlaan af Bøger og saa vente med Læsesalene til senere. Taleren vilde ikke være med til at nedlægge Vennelyst som Lystanlæg, da det var det eneste, som fandtes i Byen; Pavillonens var meget uheldig, og det var ønskeligt, om man

engang kunde faa anlagt en virkelig Pavillon med Koncertlokaler og Sommerteater ved Indgangen til Vennelyst. Hvad Sygehuset angik, havde der ikke været nogen Gene, siden det markskrigerske Gøgl var blevet fjernet. Naar Stadion engang blev færdig, kunde der maaske holdes Folkefester derude, men foreløbig maatte man holde sig til Vennelyst. Hvad teknisk Skole angik, saa var den jo væsentlig en Vintervirksomhed, hvad Biblioteket ogsaa hovedsagedlig vilde blive, saa der kunde næppe blive nogen Plads. Til Mikael Johansen vilde Taleren sige, at det var rigtigst at vente lidt og se, hvordan Forholdene udviklede sig, inden man kom med saadanne Udtalelser; det var vanskelige Tider, men det havde det været for alle Byer i de sidste fire Aar.

Jakob Jensen erklærede, at det var ganske udelukket at indrette Biblioteker i Forbindelse med Teknisk Skole eller Kommuneskolerne. Taleren kendte i hvert Fald een Ejendom, der kunde anvendes, og hvorved der kun vilde blive een Familie husvild, og denne Bygning kunde indrettes for en langt mindre Sum end den, Udvalget havde nævnt. Der blev snart for mange Indskrænkninger med Hensyn til Boligforholdene; men hvis man ikke til Dels saa bort fra disse og arbejdede videre paa Udviklingen, vilde alt gaa i Staa.

Mikael Johansen maatte erkende, at det var en ordentlig Skylle, han havde faaet over sit syndige Hoved! Taleren kunde dog ikke indse, at Bech var den rette til at give Byraadsmedlemmerne paa Hovedet, men det skulde Taleren komme tilbage til ved en senere Lejlighed. Til Jakob Jensen vilde Taleren sige angaaende Skatteprocenten, at den desværre i Fjor steg fra 7 til 10, og dertil

kom saa endda Tillægsskatten, der jo foreløbig aflastede den egentlige Skat. Baade Jakob Jensen og flere andre Byraadsmedlemmer havde for kort Tid siden manet til Forsigtighed. Taleren vilde staa ved de Tal, som han før havde nævnt; de var blevet meddelt uden noget Forhold. Det vilde selvfølgelig være glædeligt, hvis Tallene ikke slog til, men Skatteprocenten blev lavere; men Skatteindtægten var i Fjor ca. 37 Mill. Kr., og man kunde næppe tænke sig, den blev meget større i Aar. Den Skatteyder, som Brøndum sigtede til, flyttede ud af Kommunen af andre Grunde, efter hvad han selv havde meddelt Taleren. Men i det hele var Forholdene saa alvorlige, at man maatte blive betænkelig, naar der hver Uge rulledes med Tusinder, og Taleren havde derfor fremsat sine Udtalelser i bedste Mening; det var vist heller ingen Skade til, at Folk fik at vide, hvordan Kommunen var stillet.

B r a m m e r havde efter de fremsatte Udtalelser følt sig bestyrket i Tanken om, at Sagen burde løses i Forbindelse med Statsbiblioteket. Der var blevet sagt, at dette skulde virke i videnskabelig Retning, men hidtil havde det dog nærmest virket som Folkebibliotek, og det laa heller ikke inde med saa megen videnskabelig Litteratur, at Videnskabsmænd kunde faa, hvad de havde Brug for. Tilmed havde Aarhus jo ingen videnskabelige Institutioner, selv om man haabede at faa nogle saadanne. Taleren vilde derfor henstille til Udvalget, at man under den forhaandenværende Situation søgte at løse Sagen ad den Vej, saaledes at der etableredes et Samarbejde med Læsestuer og mindre Biblioteker i de forskellige Dele af Byen; det vilde sikkert være muligt, hvis der blev Enighed derom. Man behøvede jo ikke at

betragte det som det endelige Resultat. Med Hensyn til at skaffe Lokaler til Læsesale fandtes der adskillige større Beværtningslokaler, som muligvis kunde inddrages til dette Brug.

Kjeld Sørensen vilde til Martin Pedersen og Christensen sige, at Patienterne paa Hospitalet gentagende havde klaget til Overlægerne over Støjen i Vennelyst. Overlægerne havde saa henvendt sig til Sygehusudvalget, og dette igen til Forskønnelsesudvalget, og alle Parter havde maattet indrømme, at Klagen var berettiget, ogsaa Christensen, som dengang var Medlem af Forskønnelsesudvalget. Hvis man ikke paa Hospitalet kunde høre Støjen fra Vennelyst, var man døv, eller ogsaa talte man om noget, som man ikke kendte til.

Christensen indrømmede, at det var rigtigt, dengang der fandtes alt muligt Gøgl deroppe; men siden dette var fjernet, kunde Kjeld Sørensen ikke føle sig generet af Spektakel fra Vennelyst.

Kjeld Sørensen: Det generer ikke mig, men de sygel!

Mousten maatte give Kjeld Sørensen Ret.

Formanden oplyste, at Udvalget ogsaa havde overvejet Tanken om at indrette et Bibliotek i hver Ende af Byen; men man var gaaet bort derfra, fordi man frygtede for, at Køb af Ejendomme og Ombygning vilde blive for dyrt og heller ikke kunde betragtes som Endemaal. Man var derfor blevet staaende ved Tanken om at søge at finde et centralt Sted og faa anlagt et stort Bibliotek, saa kunde man maaske, efterhaanden som Byen voksede, gaa ud til Udkanterne med Foranstaltninger af samme Art i mindre Omfang. Men som Sagen forelaa, vilde Udvalget tage den tilbage til nærmere Overvejelse paa Grund-

lag af Diskussionen, og der var i Øjeblikket ikke Grund til at tage en Afstemning om Pladsen paa Vestergade, navnlig da det ikke forelaa oplyst, om Grunden var til Raadighed. Til Mikael Johansen vilde Taleren sige, at Kommunebogholderen umuligt kunde have brugt Udtrykket »Underbalance«, for tog man dette Udtryk korrekt, var en Kommune altid i Underbalance, da der ifølge Loven ikke maatte opsamles Kapital, saa enhver Foranstaltning krævede Laan. Bogholderen havde sikkert sagt, at af Kommunens Laanemidler var 4 Mill. Kr. brugt til andre Formaal, end de var laant til; men det var ikke noget nyt; thi det kunde ofte være nødvendigt at anvende Pengene i andre mere paatrængende Øjemed.

P. Petersen vilde ikke bestride Betimeligheden af en saadan Bevilling eller det gode Formaal, men dog gerne henstille, at Udvalget i Øjeblikket stillede Sagen i Bero. Pengene var knappe, og der var saa mange Ting, der absolut skulde gennemføres, kommunale Beboelsesbygninger, Skoler, Administrationsbygning o. s. v. Denne Sag kunde dog maaske uden Skade vente et Par Aar, saa kunde den muligvis ogsaa gennemføres billigere.

Sagen udsattes.

14. (J. Nr. 466—1918). Fra Byggeudvalget forelaa **Planer til Bebyggelse af Grundene ved Steinmannsgade og Læssøesgade.**

Godkendtes.

15. (J. Nr. 49—1918). Indstilling om Bevilling af 2500 Kr. til **Omlægning af Museets Haveanlæg.**

Bech syntes, at det af Tegningen fremgik, at det gjaldt om at skjule Museet, og det burde man næppe gøre, enten man fandt Bygningen mere eller mindre smuk. Taleren havde egentlig tænkt at ville foreslaa dette Arbejde udsat til

bedre Tider, men havde hørt, at man allerede havde begyndt at køre Jord derned, hvorfor Taleren vilde indskrænke sig til at henstille, at man opretholdt den Symmetriakse, hvorefter Bygningen var bygget, samt at man lavede en lille Sti langs Aaen bag Museet.

Kjeld Sørensen oplyste, at det navnlig var Indgangen, man ønskede at skjule. Det var rigtigt, at man havde begyndt med at køre Jord derned, men det skyldtes, at man havde faaet tilbudt Jorden gratis. Der havde været nogen Tale om at flytte Museet, men det blev dog næppe den første halve Snes Aar, og der trængtes til at laves noget dernede. Det var ogsaa tidligere vedtaget i Byraadet.

Brammer havde ikke kunnet finde nogen Symmetriakse i Bygningen, idet den laa skævt mod begge Færdselslinier, og det kunde aldrig blive smukt. Det her foreslaaede var vist det bedste, der kunde naas. Angaaende Stien langs Aaen var der det uheldige, at der i Museets Kælder var Beboelse, Hønseshold og Nødtørftsanstalt, saa i Øjeblikket kunde det næppe blive smukt.

Formanden fastslog, at der var Enighed om at anvende det nødvendige Beløb i Overensstemmelse med Byraadets tidligere Beslutning. Da det ikke drejede sig om mere, var det ikke nødvendigt at lade det gaa til 2. Behandling.

Indstillingen vedtoges, saaledes at Beløbet afholdes af Kontoen for uforudsete Udgifter.

16. (J. Nr. 625—1918). Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling angaaende **Bevilling af 73000 Kr. til Gadeanlæg paa Marselisborg:**

»Efter at Byraadet har fastsat Prisen for Byggegrunde i Karreen ved Vestergaardsgade

til 30,50 Kr. pr. m², tillader Udvalget sig at indstille, at Gaderne Syd og Vest for Karreen anlægges, idet Udgiften, der er anslaaet til ca. 73000 Kr., udredes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg.«

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 514—1918). Andragende fra A/S »**Dansk Lysreklame**« om **Dispensation fra Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 30. Maj 1918.**

Kunde ikke bevilges.

18. (J. Nr. 611—1918). Andragende om **Henstand med Installation af W. C.** i følgende Ejendomme:

1. Frederiksgade Nr. 80.
2. Sønderalle Nr. 48.
3. Frederiksalle Nr. 62.
4. Frederiksalle Nr. 64.
5. Mejlgade Nr. 72.
6. Ryesgade Nr. 25.
7. Havnegade Nr. 4.
8. Vestergade Nr. 37.
9. Norsgade Nr. 27.
10. Skovvej Nr. 43.
11. Sjællandsgade Nr. 92.
12. Molsgade Nr. 4.

Udvalget kunde anbefale Andragenderne, imod at det betyder Andragerne, at Tidsfristen ikke kan ventes forlænget udover 1. Januar 1920.

Indstillingen vedtoges saaledes, at ovennævnte Tilkendegivelse til Andragerne finder Sted.

19. (J. Nr. 604—1918). Fra Byggeudvalget forelaa følgende Indstilling om at faa **overladt et Areal ved Gerlachsgade til Bebyggelse:**

»I Forbindelse med Udvalgets i sidste Byraadmøde behandlede Indstilling angaaende Opførelse af Beboelseshuse ved Kommunens Foranstaltning, tillader Udvalget sig at ind-

stille, at den nordre Halvdel af Karreen Syd for Gerlachsgade stilles til Raadighed for Udvalget til Bebyggelse overensstemmende med de af Arkitekt Puck i sin Tid udarbejdede Planer, og at Udvalget bemyndiges til at antage Arkitekten til at forestaa Bebyggelsen, forudsat at man kan opnaa en tilfredsstillende Ordning med ham med Hensyn til Honorarberegning m. v.«

Indstillingen vedtoges.

20. (J. Nr. 3¹⁷—1918). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser i Forskønnelsesudvalgets, Udvalget for Bygninger og Inventars, Politiets, Sundhedskommissionens, Bygningskommissionens, Arbejdsanvisningskontorets, Markudvalgets, Sygehusudvalgets og Kasseudvalgets Regnskaber.** — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

21. (J. Nr. 22²⁸—1918) **Købekontrakt** med cand. pharm. Christiansen angaaende en Byggegrund af Matr. Nr. 1 e af Markjorderne fra Marselisborg.

Godkendtes.

22. (J. Nr. 22²⁷—1918). **Købekontrakt** med Tømrermester L. P. Sørensen angaaende en Byggegrund af Matr. Nr. 1 e af Markjorderne fra Marselisborg.

Godkendtes.

23. (J. Nr. 2¹⁸⁹—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens §§ 19 og 21** for Bruunsgade Nr. 46—48.

Anbefaledes.

24. (J. Nr. 2¹⁹¹—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens §§ 21 og 6** for Vesterbrogade Nr. 72.

Anbefaledes.

25. (J. Nr. 2¹⁹²—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Sjællandsgade Nr. 83—85.

Anbefaledes.

26. (J. Nr. 1⁴⁶—1918). Andragende om **Tilladelse til Udstykning af Matr. Nr. 1798 a** af Aarhus Købstads Bygrunde.

Anbefaledes.

27. (J. Nr. 1⁴⁶—1918). Andragende om **Tilladelse til Sammenlægning af Matr. Nr. 1994 b, 2000 b og 2001 b** af Aarhus Købstads Bygrunde.

Anbefaledes.

28. (J. Nr. 596—1918). Andragende fra Beværterforeningerne og Handelsforeningen angaaende **Fastsættelse af Brændevinsafgiften**.

Bevillingsnævnet indstiller, at Andragendet imødekommes saaledes, at Brændevinsafgiften for indeværende Aar forbliver uforandret som hidtil, nemlig:

For Ølhandlere.....	25	Kr. aarlig
— Købmænd.....	50	» —
— Gæstgivere.....	100	» —
— Beværtere med Gæstgiveri	300	» —
— Beværtere uden	—	200 » —

Formanden henviste til Loven af 30. November f. A., hvorefter Afgiften foreløbig skulde fastsættes for 1 Aar ad Gangen i Forhold til Vedkommendes Omsætning af stærke Drikke. Men baade Magistraten og Bevillingsnævnet havde anset det for umuligt at foretage en saadan Klasifikation i Forhold til Vedkommendes Omsætning, og da der heller ikke stod noget i Loven om, hvornaar denne Omsætning af stærke Drikke skulde finde Sted, havde man set helt bort fra Loven og foreslog derfor, at man foreløbig 1 Aar blev staaende ved den gamle Ordning.

Indstillingen vedtoges.

29. (J. Nr. 107—1918). Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Meddelelse angaaende **Udførelsen af Malerarbejdet ved Kommunehospitalets medicinske Afdeling og Køkkenbygning:**

»Som det vil være det ærede Byraad bekendt, blev Malerarbejdet ved Kommunehospitalets nye medicinske Afdeling og Køkkenbygning efter afholdt Licitation overdraget til Hr. Malermester N. Sørensen. Imidlertid viste det sig, at Hr. Sørensen ikke kunde fuldføre Arbejdet, idet han efter kort Tids Forløb ingen Svende kunde faa, og Kommunen lod da Arbejdet udføre for egen Regning.

Arbejdet er nu fuldført, og Udvalget har ladet udarbejde en Opgørelse over Omkostningerne.

Det viser sig, at Arbejdet i Henhold til Licitationsbetingelserne er bleven udført for et Beløb af 28627,31 Kr. Paa Grund af Forholdene er forskellige Arbejder i Henhold til Betingelserne for et Beløb af 413,83 Kr. ikke kommen til Udførelse.

Malermester N. Sørensens Tilbud lød paa 28130 Kr.; hertil kommer for Maling af Rør 1530,65 Kr. og Dyrtidstillæg i Henhold til hans Kontrakt 2632,59 Kr., i alt 32293,24 Kr.

Ved selv at udføre Arbejdet er der altsaa en Besparelse paa 3252,10 Kr., nemlig (Kr. 28130,00 + 1530,65 + 2632,59) ÷ (Kr. 28627,31 + 413,83) = 3252,10 Kr.«

M o u s t e n gennemgik Sagen og tilføjede, at Arbejdet sikkert var udført adskilligt bedre end Licitationsarbejde i Almindelighed, og baade Lederne og Malersvendene fortjente Paaskønnelse, for Arbejdet var udført saa godt og smukt, at

man næppe havde noget tilsvarende. Det var interessant, at man havde faaet at vide, hvad et saadant Arbejde burde koste; det havde kostet Kommunen ca 29000 Kr., men Kommunen var slet ikke forberedt paa Arbejdet paa dette Tidspunkt, og en Malermester, som var forberedt derpaa, kunde sikkert have sparet ca. 2000 Kr. paa Materialier og lige saa meget i Arbejdsløn, idet Arbejdet nu udelukkende var udført af Svende. Naar tillige Mestersalæret var medregnet i de 29000 Kr., burde Arbejdet næppe have kostet over 25000 Kr.; men Tilbudene fra Malermestrene med Undtagelse af Sørensen var helt oppe paa 37000 Kr., og de mente endda, at Arbejdet i Virkeligheden skulde koste over 40000 Kr. Disse Tal var en Opfordring for Kommunen til at fortsætte ad denne Vej.

J a k o b J e n s e n mindede om nogle Udtalelser, som Salling havde fremsat i et tidligere Møde, og som nærmest var en Reprimande til Taleren. Salling tvivlede dengang om, at Taleren var rigtig underrettet. Nu viste det sig imidlertid, at Taleren havde haft Ret, medens Salling som Medlem af Udvalget ikke syntes at vide Besked. Desværre var Salling ikke til Stede nu, ellers skulde han have haft at vide, at den Slags Reprimander betalte sig ikke.

M i k a e l J o h a n s e n vilde ikke være med til nogen Kommune-Socialisme. Naar man tog Arbejdet fra Byens Haandværksmestre, svækkede man jo ogsaa deres Skatteevne, hvilket betød et Tab for Byen. Besparelsen var kun 10 %, og det skulde en Mester vel nok kunne tjene! Mestrene burde have deres Avance lige saa vel som Svendene. Mousten havde udtalt, at Arbejdet var udført adskilligt bedre end det Arbejde, som Mestrene

150

i Almindelighed udførte for Kommunen. Men Taleren havde ikke hørt noget om, at saadanne Arbejder ikke var udført, som de skulde være, og hvis de ikke var konditionsmæssige, modtog man dem vel ikke. Aarhus Haandværksmestre var saa dygtige og ærlige, at de udførte det Arbejde, som de paatog sig for Kommunen, forsvarligt og godt, og Taleren vilde derfor protestere mod denne Bemærkning om Haandværkerstanden.

M o u s t e n bemærkede, at Malermester N. Sørensen mente at kunne have tjent 10000 Kr. paa Arbejdet, og det forlød, at han vilde sagsøge Aarhus Malerlav for Betaling af dette Beløb.

Toges til Efterretning
